

PRİME ESAS KAZANCIN ÜST SINIRININ AŞILMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 80'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

“Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulur. Diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dâhil edilir ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilir...”

5510 sayılı Kanunun “Günlük Kazanç Sınırları” başlıklı 82'nci maddesinde prime esas ücretin alt ve üst sınırı hesabına yer verilmiştir. Şöyle denmektedir:

“Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgarî ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı, ancak sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için 3 katıdır.”

Bu maddeye göre, sigorta primine esas ücretin alt sınırı asgari ücret, üst sınırı ise asgari ücretin 7,5 katı olarak belirlenmiştir.

İşverenler, çalışanları için SGK hizmet bildirimini yaparken alt sınır altında bildiremeyecekleri gibi üst sınır üzerinde de bildirim yapamayacaklardır (Üst sınırın üzerinde bildirim yapılmasının tek istisnası yukarıda yer alan düzenlemedir).

SGK tarafından alınacak prim ve verilecek geçici iş göremezlik ödeneği bu sınırlar dikkate alınarak belirlenmektedir.

Sigorta Primine Esas Alt ve Üst Sınır Tutarı (2021 yılı)			
Alt Sınır (Taban Ücret)		Üst Sınır (Tavan Ücret)	
Günlük	Aylık	Günlük	Aylık
119,25 TL	3.577,50 TL	894,38 TL	26.831,40 TL*

* Sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için aylık üst sınır **10.732,50 TL**’dir.

Bu tabloya göre, bir çalışanın sadece ücreti (prim, ikramiye, ilave tediye vb. gibi ücret dışındaki kazancı hariç) örneğin 30.000,00 TL ise, işveren bu çalışana için SGK' ya sadece 26.831,40 TL hizmet bildirimini yapacak ve primler bu tutar üzerinden hesaplanacaktır. $30.000,00 - 26.831,40 = 3.168,60$ TL olan kısım üzerinden prim kesilmeyecektir.

Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime esas kazançta tabi tutulur. Prime hesabına esas kazançta tâbi tutulmada ücretlerin ödenme şartı bulunmamaktadır.

Ücretler hangi aya ait ise, o ayın prime esas kazanç tutarına ilave edilir. Ücret kavramı, 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (12) numaralı bendinde tanımlanmış olup, 4/1-a kapsamında sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutarı ifade eder. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 32'nci maddesinde ise ücret; genel anlamda bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve para ile ödenen tutar olarak tanımlanmıştır. 4857 sayılı Kanun gereğince ödenecek olan fazla çalışma ücreti, zorunlu nedenlerle fazla çalışma ücreti, olağanüstü hallerde fazla çalışma ücreti, hafta tatili ücreti, ulusal bayram ve genel tatil günleri için ücret, hak kazanılan yıllık izin ücreti, hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri için ödenen artırımlı ücret, ücret farkı ücret olarak nitelendirilmektedir.

Ücret dışında sigortalılara ödenmekte olan her türlü ödeme, ödemenin yapıldığı ayın kazancına dâhil edilerek prime tabi tutulmaktadır.

Ücret dışındaki ödemelerden kasıt; prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemeler, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarlar, idare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince bu kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerdir. Bu ödemeler ise hizmet akdi devam eden sigortalılar yönünden **ödendiği ayın** kazancına dâhil edilir. **Hizmet akdi sona ermiş sigortalılar yönünden ise, prime esas kazancın tâbi olduğu en son ayın kazancına dâhil edilecektir.**

Asıl ücretlere, ücret dışı ödemeler ile ilave edildiğinde bazı sigortalıların aylık prime esas kazançları, prime esas kazancın üst sınırını (tavanını) aşabilmektedir. Ücret dışındaki ödemenin üst sınırı aşan kısmı, 5510 sayılı Kanunun 82'nci maddesi hükmü dikkate alınarak tavanın aşılması kaydıyla en fazla takip eden 2 ayın prime esas kazanç tutarına dâhil edilmek suretiyle prim kesilecektir.

Örneğin; aylık brüt ücreti 22.000,00 TL olan bir sigortalıya, 2021/01. ayda brüt 6.500,00 TL başarı primi ödendiği varsayıldığında prime esas ücret hesabı aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

- ❖ 2021/01. aydaki prime esas kazancı, $22.000,00 + 4.831,40 = 26.831,40$ TL olup, bu tutar üzerinden SGK bildirimini yapılacaktır.
- ❖ Asıl ücrete (22.000,00 TL) ücret dışındaki başarı primi (6.500,00 TL) ilave edildiğinde 28.500,00 TL olan tutar prime esas kazancın aylık üst sınırını (26.831,40 TL) aşmaktadır. **Ödendiği ilk ay için primlendirme tavana kadar olacak, geri kalan kısım $6.500,00 - 4.831,40 = 1.668,60$ TL takip eden ayın (Şubat ayı) kazancına ilave edilerek prim alınacaktır.**
- ❖ 2021/02. aydaki prime esas kazancı $22.000,00 + 1.668,60 = 23.668,60$ TL olup, bu tutar üzerinden SGK bildirimini yapılacaktır.

Bu örnek olayda, prime esas kazancın üst sınırı aşan kısmın yansıtması sadece takip eden 1 ay için yeterli gelmiş, ikinci aya yansıtılacak tutar kalmamıştır.

İlk defa 5510 sayılı Kanunla getirilen bu uygulama ile ücret dışındaki ödemelerin ücretlere ilave edilmesi sonucu prime esas kazancın üst sınırının aşılması nedeniyle iki ay daha prim alınması uygulaması, 4/1-a kapsamında sigortalı çalıştıran işverenleri kapsamaktadır. Burada dikkate dillecek husus, sigortalıya ödenen asıl ücret dışında ücrete bağlı olmayan diğer bir ifade ile **ücret dışında ödenen prim, ikramiye, ilave tediye gibi ödemeler, asıl ücrete ilave edildiğinde prime esas kazancın üst sınırı aşırsa takip eden 2 aya yansıtma sadece bu durumda söz konusu olacaktır.**

İşverenlerin ücret dışı kazançlara dikkat edip, prime esas kazancın üst sınırını aşırı bu kazançların primlendirmesine özen göstermeleri gerekir. Aksi takdirde, yapılan incelemede işverenlere fark tutara bağlı olarak prim farkı, idari para cezası ve diğer müeyyidelerin uygulanması kaçınılmaz olacaktır.

Saygılarımızla...

VİZYON YMM A.Ş.